

Niz kateheza o dokumentima Drugoga vatikanskog koncila

Dogmatska konstitucija "Lumen gentium"

Na temelju apostola
Crkva u svojoj hijerarhijskoj dimenziji

(Čitanje: Ef 2,19-20)

Draga braćo i sestre, dobar dan i dobro došli!

Nastavljamo kateheze o dokumentima Drugoga vatikanskog koncila, tumačeći dogmatsku konstituciju "Lumen gentium" o Crkvi (LG). Predstavivši ju kao konstituciju Božjeg naroda, danas ćemo promišljati o njezinu hijerarhijskom obliku.

Katolička crkva nalazi svoj temelj u apostolima, koje je Krist želio kao žive stupove svoga mističnog Tijela, te posjeduje hijerarhijsku dimenziju koja djeluje u službi jedinstva, poslanja i posvećenja svih njezinih udova. Taj sveti red trajno je utemeljen na apostolima (usp. Ef 2,20; Otk 21,14) kao vjerodostojnim svjedocima Isusova uskrsnuća (usp. Dj 1,22; 1Kor 15,7) i od samoga Gospodina poslanima u svijet (usp. Mk 16,15; Mt 28,19). Budući da su apostoli pozvani vjerno čuvati spasonosni Učitelj evanđelja (usp. 2Tim 1,13-14), oni svoje služenje predaju ljudima koji, sve do Kristova povratka, nastavljaju posvećivati, voditi i poučavati Crkvu "po svojim nasljednicima u pastoralnom poslanju" (Katekizam Katoličke Crkve, br. 857).

Ovo apostolsko nasljeđe, utemeljeno u Evanđelju i Predaji, produbljuje se u trećem poglavlju konstitucije "Lumen gentium" pod nazivom "Hijerarhijsko ustrojstvo Crkve, osobito biskupstvo". Koncil uči da hijerarhijska struktura nije ljudska konstrukcija namijenjena unutarnjoj organizaciji Crkve kao društvenoga tijela (usp. LG 8), nego božanska ustanova usmjerena na trajno ostvarivanje poslanja koje je Krist dao apostolima do svršetka vremena. Činjenica da se ta tema obrađuje u trećem poglavlju, nakon što su prva dva razmatrala samu bit Crkve (usp. Acta Synodalia III/1, 209-210), ne znači da je hijerarhijsko ustrojstvo naknadni element u odnosu na Božji narod: kako napominje dekret "Ad gentes": "Apostoli su bili istodobno sjeme novoga Izraela i početak svete hijerarhije" (br. 5), kao zajednice otkupljene Kristovom Pashom, postavljene kao sredstvo spasenja svijeta.

Da bismo shvatili nakanu Koncila, važno je dobro pročitati naslov trećeg poglavlja "Lumen gentium", koji razotkriva temeljnu strukturu Crkve, primljenu od Boga Oca po Sinu i dovršenu izlivanjem Duha Svetoga. Koncilski oci nisu htjeli predstaviti institucionalne elemente Crkve u suvremenom smislu riječi "konstitucija", nego se dokument usredotočuje na "ministerijalno ili hijerarhijsko svećeništvo", koje se "bitno, a ne samo stupnjem" razlikuje od općega svećeništva vjernika, podsjećajući da su "jedno drugome usmjereni, jer oboje, svaki na svoj način, sudjeluju u jedinstvenom Kristovu svećeništvu" (LG 10). Koncil, dakle, govori o službi koja se prenosi muškarcima obdarenim "sacra potestas" (usp. LG 18) za služenje u Crkvi — najprije o biskupstvu (LG 18-27), zatim o prezbiteratu (LG 28) i đakonatu (LG 29), kao stupnjevima jednoga sakramenta Reda.

Pridjevom "hijerarhijska" Koncil želi označiti sveto podrijetlo apostolskog služenja u djelovanju Isusa Dobroga Pastira te njegove unutarnje odnose. Biskupi ponajprije, a po njima i prezbiteri i đakoni, primili su službe (lat. "munera") koje ih postavljaju u službu "svih koji pripadaju Božjem narodu", kako bi "slobodno i uređeno težili istom cilju i prispjeli do spasenja" (LG 18).

"Lumen gentium" više puta i na dojmljiv način podsjeća na kolegijalni i zajednički značaj ovoga apostolskog poslanja, naglašavajući da je "služba koju je Gospodin povjerio pastirima svoga naroda istinska služba, koja se u Svetome pismu značajno naziva 'diakonia', to jest 'služenje'" (LG 24). Stoga je razumljivo zašto je sveti Pavao VI. hijerarhiju prikazao kao stvarnost "proizišlu iz Kristove ljubavi, da izvrši, proširi i zajamči netaknutu i plodnu predaju blaga vjere, primjera, propisa i karizmi što ih je Krist ostavio svojoj Crkvi" (Govor, 14. rujna 1964., u Acta Synodalia III/1, 147).

Drage sestre i draga braćo, molimo Gospodina da pošalje svojoj Crkvi služitelje plamteće evanđeoske ljubavi, posvećene dobru svih krštenika i hrabre misionare u svakom dijelu svijeta.